

Stanovisko generálního advokáta ve věcech C-47/08,
Komise v. Belgie; C-50/08, Komise v. Francie; C-51/08, Komise v.
Lucembursko; C-53/08, Komise v. Rakousko; C-54/08, Komise v. Německo;
C-61/08, Komise v. Řecko
a ve věci C-52/08, Komise v. Portugalsko

Tisk a informace

Podle generálního advokáta Cruz Villalóna šest členských států tím, že omezilo přístup k povolání notáře na vlastní státní příslušníky, nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají ze Smlouvy

Účast povolání notáře na výkonu veřejné moci nemůže odůvodnit přímou diskriminaci z důvodu státní příslušnosti

Ve značném počtu členských států, a konkrétně v členských státech dotčených v projednávaných věcech, spočívá úloha notáře zejména ve vyhotovování veřejných listin o právních úkonech. Notář zasahuje na žádost strany a poté, co konstatuje právní způsobilost stran, jakož i splnění všech požadavků nezbytných k vykonatelnosti aktu, vykoná přezkum právoplatnosti aktu, o němž vyhotoví veřejnou listinu. Vyhotovení veřejné listiny znamená, že dotčený akt získá kvalifikovanou důkazní hodnotu a zároveň se mu přiznává vykonatelnost. Notář má postavení úřední osoby, která zastupuje stát, ačkoli je jeho činnost považována za svobodné povolání.

Otázkou v projednávaných věcech je, zda je funkce notáře spojena s výkonem veřejné moci¹. Jednak totiž Smlouva stanovila, že na činnosti spjaté, i když jen příležitostně, s výkonem veřejné moci se nevztahuje svoboda usazování. A jednak směrnice 2005/36² potvrzuje, že v ní stanoveným systémem uznávání odborných kvalifikací není uvedena výjimka dotčená, a to zejména pokud jde o notáře.

Ve věcech C-47/08, Komise v. Belgie; C-50/08, Komise v. Francie; C-51/08, Komise v. Lucembursko; C-53/08, Komise v. Rakousko; C-54/08, Komise v. Německo; C-61/08, Komise v. Řecko

Prostřednictvím první skupiny žalob pro nesplnění povinnosti Komise navrhuje, aby Soudní dvůr určil, že stanovením doložky o státní příslušnosti, jež omezuje přístup k povolání notáře výhradně na vlastní státní příslušníky, **Belgie, Francie, Lucembursko, Rakousko, Německo a Řecko** nesplnily povinnosti, které pro ně vyplývají ze Smlouvy, a s výjimkou Francie nesplnily ani povinnosti, které pro ně vyplývají ze směrnice 2005/36, neboť ji neuplatnily na povolání notáře.

Soudní dvůr dosud při rozhodování o jiných povoláních určil, že se nepodílí přímo a účinně na výkonu veřejné moci. Avšak přestože se činnost notáře podílí na výkonu veřejné moci, generální advokát Cruz Villalón se ve dnes předneseném stanovisku domnívá, že je rovněž nezbytné s ohledem na míru účasti činnosti notáře na výkonu veřejné moci určit, do jaké míry je taková doložka o státní příslušnosti nezbytná pro dosažení sledovaných cílů.

Zprvce tak generální advokát zkoumá, zda se povolání notáře podílí na výkonu veřejné moci. V tomto ohledu připomíná, že z působnosti svobody usazování mohou být vyňaty pouze takové činnosti, které jsou samy o sobě přímo a konkrétně spojeny s výkonem veřejné moci, a že pouze

¹ V současnosti Soudní dvůr projednává ve stejné otázce i žalobu pro nesplnění povinnosti proti Nizozemsku (C-157/09).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, s. 22), která zrušuje směrnici Rady 89/48/EHS ze dne 21. prosince 1988 o obecném systému pro uznávání vysokoškolských diplomů vydaných po ukončení nejméně tříletého odborného vzdělávání a přípravy (Úř. věst. L 19, s. 16).

v případech, kdy je činnost spjatá s výkonem veřejné moci neoddělitelná od ostatní činnosti, se tato výjimka může vztahovat na dotčené povolání v plném rozsahu. Navíc je podle generálního advokáta rozhodným kritériem pro posouzení, zda se určitá činnost podílí na výkonu veřejné moci, povaha jejího vztahu k právnímu řádu státu.

Vzhledem k tomu, že aktům, opatřením a úkonům, které by jinak neměly větší právní sílu než vyjádření soukromé vůle, propůjčuje zvláštní postavení, a vzhledem k tomu, že vyhotovování veřejných listin je těžištěm působnosti neoddělitelným od funkce notáře ve všech dotčených státech, se povolání notáře, obecně a chápáno jako celek, přímo a specificky podílí na výkonu veřejné moci.

Zadruhé generální advokát analyzuje, zda uvedená účast na výkonu veřejné moci může odůvodnit existenci ustanovení o státní příslušnosti omezující přístup k povolání notáře. V tomto ohledu připomíná, že skutečnost, že určitá činnost je vyňata z působnosti svobody usazování, nezbavuje členské státy povinnosti dodržovat právo Unie. V tomto rámci musí být uvedené opatření vzhledem k tomu, že se dotýká činnosti notáře, a tudíž skupiny fyzických osob, analyzováno s ohledem na právní úpravu občanství Unie, jež stanoví volný pohyb osob, pokud se nepoužijí hospodářské svobody.

V důsledku toho v rozsahu, v jakém ustanovení o státní příslušnosti používá občanství jako kritérium pro zákaz, jinými slovy používá státní příslušnost jiného státu jako důvod pro znemožnění přístupu k činnosti, **představuje taková diskriminace z důvodu státní příslušnosti závažný zásah do evropského občanství, jež by byl přijatelný pouze po přísném přezkumu jeho přiměřenosti.**

V tomto ohledu generální advokát poznamenává, že **žádná ze záruk a specifických vlastností, jež se týkají povolání notáře, neodůvodňuje opatření tak závažné a drastické, jako je přímá diskriminace z důvodu státní příslušnosti.** Konkrétně, pokud jde o přísahu, kterou skládají notáři před nástupem do funkce, má generální advokát za to, že pojem loajality nevyžaduje nezbytné pouto státního občanství.

Na závěr se generální advokát domnívá, že **za konkrétních okolností týkajících se povolání notáře Smlouva nepřipouští státní opatření zavádějící diskriminaci z důvodu státní příslušnosti vůči zájemcům o přístup k danému povolání, protože taková diskriminace je nepřiměřená, neboť ji nevyžaduje míra podílu dané činnosti na výkonu veřejné moci.** Navrhuje tedy, aby Soudní dvůr určil, že **omezením přístupu k povolání notáře výhradně na vlastní státní příslušníky uvedených šest členských států nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají ze Smlouvy.**

Generální advokát nakonec připomíná, **pokud jde o porušení směrnice 2005/36**, že v rámci žaloby pro nesplnění povinnosti Komisi přísluší prokázat, že se stát dopustil porušení práva Unie. Generální advokát má za to, že **Komise nepředložila dostačující argumenty ohledně použitelnosti směrnice na povolání notáře**, a že tudíž Soudní dvůr musí žalobu ve zbývajících částech zamítnout.

Ve věci C-52/08, Komise v. Portugalsko

Prostřednictvím této žaloby Komise navrhuje určit, že **Portugalsko** se dopustilo nesplnění povinnosti, a to na rozdíl od výše uvedených věcí pouze z důvodu existence systému přístupu k povolání notáře, který je v rozporu s požadavky směrnice 2005/36. Ačkoli totiž v Portugalsku neplatí podmínka státní příslušnosti, přístup k povolání notáře podléhá čtyřem podmínkám, mezi které patří podmínky, podle nichž uchazeč musí být držitelem vysokoškolského diplomu v oboru právo uznaného portugalskou právní úpravou, absolvovat období praxe a složit přijímací zkoušku vypsanou Notářskou komorou.

Zprvce generální advokát Cruz Villalón uplatňuje na případ Portugalska úvahy rozvinuté ve výše uvedených věcech. Rovněž se domnívá, že i v případě povolání notáře v Portugalsku se vyhotovování veřejných listin podílí přímo a účinně na výkonu veřejné moci, a protože je

vyhotovování veřejných listin těžištěm působnosti neoddělitelným od funkce notáře, je třeba mít za to, že obecně a chápáno jako celek se povolání notáře přímo a specificky podílí na výkonu veřejné moci.

Zadruhé generální advokát poznamenává, že skutečnost, že se daná směrnice nedotýká vynětí činností, které se podílí na výkonu veřejné moci, z působnosti svobody usazování, znamená, že v daných případech se musí tato výjimka uplatnit, a že se tudíž nepoužijí ustanovení směrnice. **Vzhledem k tomu, že povolání notáře v Portugalsku je přímo a specificky spojeno s výkonem veřejné moci, má generální advokát tudíž za to, že Portugalsko nebylo povinno uplatnit na činnost notáře směrnici 2005/36, a tudíž se nedopustilo nesplnění povinností, které z ní vyplývají.**

Závěrem generální advokát navrhuje, aby Soudní dvůr žalobu Komise zamítl.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z vyhlášení stanoviska jsou k dispozici prostřednictvím „[Europe by Satellite](#)“
☎ (+32) 2 2964106